

27,9. धूर्वति (s. u. नि) 28, 103. धूवति, धुवते s. pl.; धुनाति und धुनति *Dhātup.* 31, 17. धूर्वति 34, 29; vgl. zu den verschiedenen Formen die Beispiele aus KAVIRAHASJA zu P. 7, 3, 37. potent. धुनेत् s. u. निम्; डधाव, डधविष (P. 7, 2, 61, Sch.), डधुवम्, डधुवे, डधुवीत (ved.); दधात् ved., अधावीत् P. 7, 2, 72. Vop. 8, 96. 16, 2. अधाषीत् ebend. अधूषत ved., अधाष्ट und अधविष्ट P. 7, 2, 72, Sch.; धोष्यति und धविष्यति; धोता und धविता P. 7, 2, 44; धूत्वा Kāc. zu P. 7, 2, 44; pass. धूयते; धूत, धून (P. 8, 2, 44; vgl. धून्य und धुत. 1) ausschütteln, abschütteln (z. B. Früchte von einem Baume, mit dopp. acc.); durchschütteln, schütteln, rasch hinundherbewegen: वृत्तं न पक्वं धूनवत् RV. 9, 97, 53. 3, 43, 4. धूनुय द्यां पर्वतान्द्राष्टुषे वसुं 5, 37, 3. अधूनेत्काष्ठाः 1, 39, 6. पुरो दासपत्नीरधूनुतम् 3, 12, 6. 1, 37, 6. AV. 9, 4, 13. CAT. Br. 3, 6, 2, 4. 13, 1, 2, 31. कृत्वाजिनानि धुनवानाः schüttelnd Kāc. Çr. 12, 2, 18. धुवते CAT. Br. 13, 2, 4. — धुन्वन्नान् शिरोरुक्मान् MBh. 1, 5932. 13, 1973. KUMĀRAS. 7, 49. MEGH. 63. Rr. 3, 12. VARĀH. Brh. S. 27, c, 9. 44 (43), 10. 77, 8. 94, 41. AMAR. 58. VET. 30, 17. BHATT. 3, 101. 9, 7. 10, 22. धुनवानो गदां दण्डमिवात्तकः MBh. 2, 2704. धुनीपाद्वा कौरो सुच. 1, 109, 10. इतरेण (कुस्तेन) धुनानमब्जम् Bhāg. P. 3, 13, 40. कृष्टाः सुमनसो भूत्वा चैलानि डधुवः (vgl. u. घ्रा) MBh. 6, 1557. RAGH. 4, 67. Jmd schütteln, rütteln, hart einsetzen: मा न धावीरिं रणे BHATT. 9, 50. 13, 61. डधाव निर्मस्कारान् 9, 60. धुनोति शमलं कृत्तः Bhāg. P. 2, 8, 5. यं यमर्थमुपादत्ते — तं तं धुनोति भगवान् so v. a. weggblasen, zu Nichte machen 3, 30, 2. pass.: बालव्यज्जैर्धूमयानि: R. 4, 38, 31. 1, 9, 16. धूयताम् — पताकाः PRAB. 26, 8. MBh. 3, 11701. धूयते तस्य कित्त्विषम् 13, 1698. धूत rasch hinundherbewegt H. 1481. an. 2, 174. MED. t. 28. (पादयाः) धूतायाः R. 3, 58, 87. MEGH. 34. RĪGĀ-TAR. 4, 170. abgeschüttelt, entfernt AK. 3, 2, 56. H. 1475. दासीभिर्धूताधरग्नः KATVĀS. 18, 112. तन्मन्त्रधूतदुर्गका 17, 130. °पाप्मन् MBh. 13, 1700. °कल्मष R. 1, 31. 13, 52, 20. °पाप 2, 113, 20. धुत geschüttelt, rasch hinundherbewegt AK. 3, 2, 36. H. 1480. an. 2, 174 (wohl कम्पिते zu lesen). MED. t. 27, 28. R. 5, 16, 17. abgeschüttelt entfernt H. an. MED. धुतपाप R. GORR. 1, 29, 11. Bhāg. P. 7, 9, 6. 13, 40. — 2) anfeuern, anfachen (Feuer): कुम्भं धुविष्यतः (v. l. धवि) Kāc. Çr. 21, 3, 6. 26, 4, 3. वायुना धूममानो हिवनं दहति पावकः MBh. 3, 2733. 2, 1132. पवनधून (अग्नि) Rr. 1, 26. — 3) von sich schütteln, sich befreien von; med.: शरीरं धूनुते AIT. Br. 4, 24. TAHT. Ār. 1, 23, 1. KĪND. Up. 8, 13. शमलम् Kāth. 34, 11. रत्नः MBh. 5, 1588. PRAB. 77, 9. त्रीन्स्वप्नान् Bhāg. P. 7, 13, 62. कर्मवासनाम् 9, 24, 61. act.: स्रजमपि शिरस्यन्धः त्रितो धुनोत्यक्षिङ्गया (v. l. धुनाति) Çāc. 183. धुनोत्यघम् Bhāg. P. 4, 7, 61. अघं धुन्वति कात्स्न्येन नीकारमिव भास्करः 6, 1, 15. — 4) sich schütteln, sich sträuben: (सेवकाः) श्रोत्राक्षि शनैः पश्चात् धुन्वन्तमपि पार्थिवम् PANĀT. I, 42 (ed. orn. 30). — 5) धूत = भर्त्सित H. an. MED. = तर्कित DHAR. im ÇKDra.

— caus. धावयति (DHĀTUP. 34, 29) und धूनयति (s. धून्य) SIDDH. K. zu P. 7, 3, 37. Vop. 18, 12.

— intens. दोधवीति (auch MBh.), दोधुवत्; partic. दोधुवन् und दोविधन्तः दधिधाव; in der späteren Sprache दोधूयते, partic. दोधूयत् 1) heftig schütteln (Schweif u. s. w.); drohend hinundherbewegen (z. B. die Hörner): अत्यो न दोधवीति वारान् RV. 2, 2, 4. 4, 43, 6. षड्जा दधिधाव 1, 140, 6. °दविधन्त 8, 49, 13. °दोधुवन् 9, 13, 4. यस्य शिप्रे वाजस्य हरिणी

दविधन्तः 10, 96, 9. ausschütteln, herabschütteln: द्रुप्सं दविधन्विषो न सवा 4, 13, 2. दविधतो (P. 7, 4, 65; nach dem Schol. von धूर) रश्मयः सूर्यस्य चर्मवावाधुस्तमो ऋत्स्वर्त्तः 4, 2, 34, 3. — 2) intrans. sich heftig hinundherbewegen. stark schwingen, heftig hinundherbewegt werden; med.: वापुर्दोधूयते मकान् MBh. 12, 8563. दोधूयमानाश्च मकपताकाः 6, 2634. चामरैः 7, 2937. गाण्डोवस्य 4, 1631. धनुर्गुणिन 5, 705. चामरव्यजने — वरनारीभ्यां दोधूयते ऽस्य (sic) मूर्धनि R. 3, 9, 7. 4, 33, 38. अग्निशिखेव नक्तं दोधूयमाना पवनन DRAUP. 2, 1. दोधूयमानां तां नावं समीरेण बलीयसा Bhāg. P. 8, 24, 36. act.: (वायुः) अघशोधं च तिर्यक् दोधवीति दिशा दश MBh. 12, 8564. दोधूयता चामरेण 14, 2181. नासिके निर्भिद्येतां दोधूयति नभस्वति Bhāg. P. 2, 10, 20.

— Unter dieser Wurzel wird (vgl. WEST. und BENF. im SV.) die Form दोधतम्, welche als gen. sg. und nom. acc. pl. des partic. mit der Bedeutung sich gewaltsam bewegend, ungestüm, wild vorkommt, und das in NAIGH. 3, 12 als Synonym von कुध्यति aufgezählte दोधति angeführt. Da aber auch डधि und डध auf eine Form डध् zurückgehen, so hätte diese an ihrer Stelle eingereiht werden sollen. Dass डध् durch Reduplication aus धू abgeleitet sei, wird für sicher anzunehmen sein (डधिरिक्षाकर्मा Sāc. zu RV. 2, 21, 4). RV. 1, 80, 3. 2, 21, 4. 8, 6, 6. वाता इव दोधतः 10, 119, 2. 171, 2. अवाप्यान्कुम्भि दोधतः AV. 12, 1, 58.

— अघ abschütteln: पाप्मानमन्त्रदमीमधूनोमि ÇĀC. GRH. 6, 3.

— अग्नि schütteln, erschüttern: अग्निधूवन्तः (मरुद्गणाः) TAHT. Ār. 1, 4, 3. 13, 6.

— अघ act. herabschütteln auf: अस्मे देवसो ऽव धूनुता वसुं RV. 10, 66, 11. अघ त्या वृक्षीरिणो धूनुकि 134, 3. abschütteln. ausschütteln: पात्रेभ्यः Kāc. Çr. 2, 4, 2. पवित्रम् LĀTJ. 1, 10, 20. वस्त्रात्तम् ÇĀC. GRH. 6, 5. उत्तरमिचम् KAUC. 88. med. abschütteln von sich oder von Andern: अघ दस्यूधूनुयाः RV. 8, 14, 14. 1, 78, 4. 6, 47, 17. अघ प्रिया अधूषत 1, 82, 2. (दस्युम्) अघ स्वः सत्वा डधुवीत पर्वतः 8, 39, 11. AV. 19, 46, 2. सा राष्ट्रमव धूनुते ब्रह्मजस्य 5, 19, 7. 19, 36, 4. CAT. Br. 5, 2, 4, 8. 4, 2, 20. Aus der späteren Litteratur nur अघधूय und अघधूत zu belegen: पापम् — अघधूय गच्छेम स्वर्गमुत्तमम् von sich abschütteln MBh. 3, 2032. 12, 8885. व्यग्रम् RAGH. 3, 61. रात्रसवम् 11, 90. कदावधूय रत्नांसि सा बधूतत्पतिष्यति । निर्भिद्य जलदं नीलं तडिच्छेखिव ज्ञानवा ॥ R. 5, 73, 14. मामवधूय पादपतितं याता von sich weisen VIKR. 130. अघधूय als Erkl. von अघमत्य so v. a. nicht beachtend MALLIN. zu Çāc. 5, 5. अघधूत abgeschüttelt VS. 1, 14. verscheucht, vertrieben, entfernt: सटावधूता जलदाः Bhāg. P. 7, 8, 32. सुखधूवधूतभयाः शरैः RAGH. 9, 20. abgewiesen, zurückgewiesen, nicht beachtet: °प्रणिपाता VIKR. 46. सिक्वर्मावधूतदुक्तिप्रार्थन DAÇ. in BENF. Chr. 200, 23. अघधूते तत्राभूते तस्मिन्नियमनिश्चये R. 1, 21, 6. देवाः) अघज्ञातावधूताश्च निर्दक्ष्यधमानान् MBh. 13, 4713. घात्मानमवधूतं ते विज्ञाय R. 1, 66, 22. KUMĀRAS. 3, 8. AMAR. 2. DAÇ. in BENF. Chr. 183, 21. der Alles von sich abgeschüttelt hat, sich von Allem losgesagt hat RĪGĀ-TAR. 1, 112. Bhāg. P. 3, 1, 19. 4, 4, 21. BHART. p. 69. अघधूतवेष adj. (nach BURNOUR sowohl derjenige der alle Kleider abgelegt hat als auch derjenige der nur weggeworfene Kleider trägt, Bhāg. P. 1, 19, 25. 3, 1, 19. 5, 3, 29. अघधूतेन वेषेण गूढा 6, 13, 10 übersetzt BURNOUR durch cachés sous l'extérieur de ceux qui ont renoncé à tout. In den folgenden Bedeutungen ist die Präposition nicht mehr zu fühlen: